

Beslut och skötselplan för Siljansnäs naturreservat

INNEHÅLL:

BESLUT "NATURRESERVAT SILJANSNÄS": 1993-03-02

- fastställande av skötselplan

SKÖTSELPLAN "NATURRESERVAT SILJANSNÄS": 1993-03-02

BESLUT "NATURRESERVAT SILJANSNÄS": 1985-10-22

- ändring av reservatsgränsen

LÄNSSTYRELSEN

BESLUT

KOPPARBERGS LÄN

Miljövårdsenheten

1993-03-02

231-2220-93

FASTSTÄLLANDE AV SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET SILJANSNÄS,
LEKSANDS KOMMUN

BESLUT

Länsstyrelsen i Kopparbergs län beslutar härmed med stöd av 9
paragrafen naturvårdsförordningen att föreliggande skötselplan
skall gälla för naturreservatet Siljansnäs, Leksands kommun.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Siljansnäs naturreservat bildades 1978 och utvidgades 1984.
Syftet med reservatet är att säkerställa ett ur social natur-
vårdssynpunkt värdefullt område för rörligt friluftsliv och
turism. I reservatsbeslutet anges att skötselföreskrifter skall
meddelas i annan ordning, vilket nu sker.

Stig-Åke Svenson

Lennart Bratt

LÄNSSTYRELSEN

SKÖTSELPLAN

DALARNA

Miljövårdsenheten

1993-03-02

SKÖTSELPLAN

NATURRESERVATET SILJANSNÄS

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

I ALLMÄN BESKRIVNING

- 1 ADMINISTRATIVA DATA
- 2 GRUNDEN FÖR BESLUTET SAMT FÖRESKRIFTER
- 3 ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN
 - 3.1 Naturförhållanden
 - 3.2 Kulturförhållanden
 - 3.3 Nuvarande markanvändning
 - 3.4 Tillgänglighet
 - 3.5 Slitage- och störningskänslighet
 - 3.6 Källuppgifter
- II PLANDEL
- 1 DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN
 - 1.1 Övergripande mål
 - 1.2 Generella riktlinjer och åtgärder
 - 1.2.1 Hävd av skogsområde
 - 1.2.2 Hävd av odlingsmark
 - 1.2.3 Jakt
 - 1.2.4 Disposition och skötsel av byggnader
 - 1.2.5 Utmärkning av reservatets gräns
- 2 ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV
 - 2.1 Övergripande mål
 - 2.2 Riktlinjer och åtgärder
 - 2.2.1 Information
 - 2.2.2 Stigar
 - 2.2.3 Parkeringsplatser
- 3 TILLSYN
- 4 FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Bilagor:
Översiktskarta
Skötselområdeskarta

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET SILJANSNÄS, LEKSANDS KOMMUN

- I ALLMÄN BESKRIVNING
- 1 ADMINISTRATIVA DATA
(Se registeruppgifter)
- 2 GRUNDEN FÖR BESLUTET SAMT FÖRESKRIFTER
(Se reservatsbeslutet)
- 3 ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN
 - 3.1 Naturförhållanden

Siljansnäs naturreservat omfattar Björkbergets hjässa, vars topp ligger på 361 m.ö.h och erbjuder en vidsträckt och uppskattad utsikt. Berget, som är uppbyggt av järnagranit, går på flera ställen i dagen eller är tunt överlagrat med morän. Området ligger i sin helhet ovanför högsta kustlinjen. De högst belägna partierna hyser senvuxen hållmarkstallskog, medan sluttningarna är frodigare med högvuxen granskog och inslag av löv.

Åkrar har funnits här och var men har lämnats att växa igen, frånsett de som ännu brukas i södra delen av området.

Floran präglas av de karga förhållandena i höjdläget, och utgörs huvudsakligen av ris, ljung, lingon och kråkbär i tallskogen, blåbär i granskogen. I de lägst belägna delarna ökar markfuktigheten och ormbunkar, fräken och örter börjar uppträda. Av visst botaniskt intresse är den ängsmark med enbuskar som finns i södra delen. Här återfinns delar av traktens ålderdomliga slätterängsflora med bl.a vårbrodd, prästkrage och gökärt.

Djurlivet präglas av småfåglarna, t.ex rödstjärt, svartvit flugsnappare och olika sångare. Ett järpereich finns i den fuktigare granskogen i reservatets nederdel.

Skogen har brukats tämligen intensivt, och en stor del av reservatet upptas av ett hygge med frötallar. Hällmarkstallskogen är troligen ganska gammal, medan övrig skog börjar uppnå avverkningsmogen ålder, d.v.s runt 100 år.

3.2 Kulturförhållanden

I naturreservatet ligger Siljansnäs Naturum och i omedelbar anslutning till reservatet ligger Buffils-Annas kaffeservering. Kaffestugan öppnades 1925 och det utsiktstorn som föregick naturrumet invigdes 1933. Härmed inleddes den epok av turism som gjort platsen vida känd. Innan dess fanns här endast små åkrar och slätterängar. Rester av gruvverksamhet och stenbrytning kan skönjas i nordvästra delen av området.

3.3 Nuvarande markanvändning

I dagsläget inskränker sig markanvändningen till utnyttjande för turister, d.v.s strövstigar o dyl. Den lunda och slätteräng som finns intill parkeringen används som fårbete och för slätter. Jakt bedrivs möjligen i områdets utkanter. Denna regleras inte i reservatsbestämmelserna, utan tillhör Björkens jaktvårdsområde. Det sydvästra hörnet av reservatet, nedanför ängen, ingår i angränsande hjorthägn.

3.4 Tillgänglighet

Asfalterad väg leder upp till en stor parkering nedanför Buffils-Annas. Markerade stigar leder runt i reservatet. Servitut finns för nyttjande av vägen upp till Naturrum.

3.5 Slitage och störningskänslighet

Området är föga slitagekänsligt möjligen frånsett de utsiktsplatser som har tunt lavdominerat växttäcke och högt besökstryck. Känslig flora eller fauna förekommer inte.

3.6 Källuppgifter

Tägt, N. (red.) 1981: En bok om Siljansnäs.

II PLANDEL

1 DISPOSITION AV MARK OCH VATTEN

1.1 Övergripande mål

Det övergripande målet med reservatets skötsel skall vara att tillvarata och utveckla de naturkvalitéer som bidrar till områdets höga rekreativa värden. Med tanke på reservatets inriktning på naturupplevelser och naturinformation, så bör eventuella arrangemang för turismen utföras med stor försiktighet och omsorg.

1.2 Generella riktlinjer

1.2.1 Hävd av skogsområde

Skötselområde 1

Beskrivning:

Gles tallskog av hållmarkskaraktär, lågproduktiv med fältskikt av ris.

Målsättning:

Gles, parkartad tallskog som med tiden blir allt grövre och vackrare med stort värde för miljön kring Naturumet och utsiktspunkterna.

Åtgärder:

Vid behov svag utglesning samt uttag av gran. I dagsläget finns inget sådant behov. Själv döda träd och vindfällen bör lämnas att på naturligt sätt förmultna om de inte hamnar över någon stig. Sådana träd upparbetas. Vid utsiktspunkterna kan uppväxande skymmande träd avlägsnas.

Skötselområde 2

Beskrivning:

Gammalt hygge med frötallar. Fältskiktet domineras av ljung och lingon. Föryngringen är mycket ojämn med stora ännu kala ytor omväxlande med lövslypartier och områden med god tallföryngring. Ett par igenplanterade eller igenslyade lindor ingår, liksom ett mindre fullvuxet granbestånd längst i öster. En strövstig löper genom området.

Målsättning:

Föryngring av hygget med kvarstående gammeltallar. De delar som föryngras långsamt kommer under överskådlig tid att förbli öppna med fin utsikt. Partier med bättre föryngring av barr bör röjas på normalt sätt för att erhålla en gles "vacker" skogstyp. Delar med stark lövföryngring bör lämnas för fri utveckling för att skapa biologiskt intressanta "naturskogsområden". På några ställen, framför allt vid de gamla lindorna, finns sälgar av varierande ålder och storlek. Dessa bör friställas inom en radie av ca en halv trädlängd för att gynna tillväxt och kryptogam-etablering. Området med mogen granskog skall lämnas för fri utveckling.

Åtgärder:

Ovan beskrivna friställning av sälgar bör utföras snarast. Behovet av röjningsinsatserna är inte akut, men inom 10-årsperioden bör en första röjning ske.

Skötselområde 3

Beskrivning:

Reslig avverkningsmogen granskog av frisk eller fuktig typ med blåbär som dominant i fältskiktet.

Målsättning:
Naturskogsliknande granskog.

Åtgärder:
Lämnas för fri utveckling. Träd som faller över stigar kan åtgärdas så att stigen är framkomlig, annars inga ingrepp.

1.2.2 Hävd av odlingsmark

Skötselområde 4

Beskrivning:
Gammal, sedan långt oplöjd linda som mot parkeringsplatsen övergår i en enbuskbevuxen hackslog. Nedre delen av området ingår i ett hjorthägn. Marken har länge legat för fåfot vilket fått ohävdarter att expandera, t.ex. örnbräken och mjölkört. Slåttern har dock återupptagits under 1992.

Målsättning:
Genom slåtter- eller beteshävdhävd öppen och med tiden alltmer artrik ängsmark av stort värde för upplevelsen av utsikten åt söder från Buffils-Annas.

Åtgärder:
Årlig slåtter varvid allt hö bortforslas. Trädskiktet bör glesas ut varvid rönn och sälg och i viss mån björk gynnas. Barrträden bör avlägsnas. I hjorthägnen bör sly som ratas av betesdjuren hållas undan.

Skötselområde 5

Beskrivning:
F.d ängsmark som idag är under igenväxning och delvis utnyttjas som uppställningsplats för TV-länk.

Målsättning:
Vacker del i miljön kring uppfarten mot parkeringen.

Åtgärder:
Röjning av sly varvid en gles björkridå kvarlämnas.

1.2.3 Jakt

Jakten regleras inte i reservatsbestämmelserna, men förutsätts skötas med särskild hänsyn till reservatet.

1.2.4 Disposition och skötsel av byggnader

Inom reservatet finns dels Buffils-Annas ursprungliga kaffe-stuga, dels en nyuppförd hölada som ägs av Siljansnäs Hembygds-förening. Dessa byggnader disponeras och sköts av hembygds-föreningen. Vidare ligger inom reservatet Siljansnäs Naturum med tillhörande guidebostad. Dessa byggnader är upplåtna för naturinformationsverksamhet enligt särskilt avtal. Skötseln av Naturum behandlas inte i denna skötselplan.

1.2.5 Utmärkning av reservatets gräns

Utmärkning av reservatets gräns är utförd enligt svensk standard SIS 031522 och enligt Naturvårdsverkets anvisningar. Utmärkningen skall underhållas vid behov.

2 ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

2.1 Övergripande mål

Ändamålet med reservatet är huvudsakligen att skydda och befrämja miljön kring Björkbergets topp med tonvikten lagd på de intressen som rör rekreation och friluftsliv. Ett visst mått av arrangemang för att visa på och informera om naturen är därför förenligt med reservatets syfte. Någon detaljerad beskrivning av information, stigar m.m presenteras inte i denna skötselplan utan bör kunna tas fram av reservatsförvaltaren i samråd med berörda på Naturum.

2.2 Riktlinjer och åtgärder

2.2.1 Information

Information om reservatet bör tas fram och lämnas vid Naturum där en informationstavla lämpligen sätts upp vid stigen upp från parkeringen.

2.2.2 Stigar

Ett välutnyttjat och väl markerat stigsystem finns runt berget. En folder finns vid Naturum som beskriver olika företeelser längs stigen. Stigsystemet bör underhållas, exempelvis genom att besvärande buskar avlägsnas, och markeringar vid behov ses över.

2.2.3 Parkeringsplatser

En mycket stor parkering finns vid Buffils-Annas vilken torde täcka behovet under överskådlig framtid.

3 TILLSYN

Tillsyn av reservatet skall utföras av naturvårdsförvaltaren.

4 FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Allmänt

Kostnader som redovisas bygger på uppskattningar och på 1992 års prisnivå. Dagsverkskostnaden 1.500 kr avser lönekostnader, kostnad för arbetsledning m.m.

Skogsvårdsåtgärderna bör kunna genomföras på sikt med statliga beredskapsmedel. De årliga tillsyns- och underhållskostnaderna belastar anslaget "vård av naturreservat m.m."

Engångsåtgärder:

Röjning o dyl inom skötselområdena 2, 4 och 5:	
5 dv à 1.500 kr	7.500 kr
Framtagande av informationsmaterial:	
2 dv à 1.500 kr	3.000 kr
Summa engångsåtgärder:	10.500 kr

Tillsyn och underhåll:

Tillsyns- och underhållskostnader,	
2 dv à 1.500 kr	3.000 kr
